

Vedlegg til Sak 6

Innspill fra lokallagene til høringsutkastet til ny toårsstrategi

Innhold

Innspill på høringsmøtet med representanter fra lokallagene: Alta, Lofoten, Tromsø og Sogndal, samt FIVH Nord	2
Innspill fra høringsmøtet med representanter for lokallagene: Oslo, Innlandet, Nedre Østfold og Sandefjord	2
Innspill på høringsmøtet med representanter fra lokallagene: Berge, Levanger, Trondheim Studentlag og Trondheim.	3
Sogndal	4
Transport	4
Organisasjon	4
Robert Stenersen (Sandefjord)	4
Tekstil	4
Organisasjon	4
Mat – økologisk	5
Ethiske investeringer	5
Natanael Waage i Oslolaget	5
Metode	5
forbruk	5
Profil	6
Visjon	6
Livskvalitet	6
Moss lokallag	7
Livsstil	7
Systemkritikk	7
Levanger Lokallag	7
Systemkritikk	7
Organisasjon	7
Lars Vatnaland, fra Oslolaget	7
Oslo studentlag	7
Kristin Føyn Føyn, fra Oslolaget	8
Bærekraftig mat	8
Trondheim Lokallag	8

Organisasjon.....	8
Endringsmetode	9
Plast	9
Mat	9
Innlandet lokallag	10
Forbruk	10
Lokallag.....	10
Ås lokallag.....	10

Innspill på høringsmøtet med representanter fra lokallagene: Alta, Lofoten, Tromsø og Sogndal, samt FIVH Nord

- Savner noe på reiseliv/transport
- På organisatoriske mål ønskes det av noen at det burde være et mål å få flere regionlag, få på plass flere nasjonale prosjekter.
- Ville ha plast som tema
- Mer fokus på hvordan vi skal redusere forbruket

Innspill fra høringsmøtet med representanter for lokallagene: Oslo, Innlandet, Nedre Østfold og Sandefjord

Konkrete innspill punkt for punkt:

Endringsteori:

- Endringspraksis: Utforme festlige kritikker. Når noen kommer med åpenbart tøvete kommunikasjon – presentere på en morsom måte, ha ressurser til dette.
- Ser bra ut – modellen. Konkretisering av milepæler og hvor viktig det er. Enighet om dette.
- Det å utvikle kunnskap for å få solid faglig basis for kampanjene er bra

Satsingsområder

Redusert forbruk og bærekraftig produksjon:

- Få inn reklamekritikk er viktig
- Hvor viktig det er at vi er den stemmen som snakker om redusert forbruk. Bruke ordet, tørre å snakke om det. Ønsket om store medlemstall må ikke gå på bekostning av å tørre å snakke om dette.
- Det langsiktige målet er veldig helhetlig og bra
- Knytte forbrukskritikk opp til det gode liv med mindre forbruk og å klare seg med mindre
- Forbruk – er det bare nykjøp? Hva med økt forbruk av tjenester? Materielt forbruk?
- Krever energi å tilby kommersielle tjenester også. Alt i alt bør vel totale mengden ned
- Reparasjonskampanjen er det flere som ønsker å følge opp

Trygg og bærekraftig tekstilindustri:

- Bra sak. Brukte 1. mai til å synliggjøre dette – ble veldig synlig. Her har vi eierskap.
- Positiv til å bygge videre og tar inn miljøperspektivet også.
- En dame som sa på stand at hun ville ha liste på hvem man ikke bør handle hos. Folk ønsker tydelige svar. Kan vi komme med dette?
- Mange aktører virker som de er mer bevisste helt ut i salgsledd enn tidligere

Bærekraftig mat:

- Mye som er bra, men en ting som er savnet - økologisk landbruk og at dette ikke er nevnt i det hele tatt. Er det at det ikke passer inn i en toårsplan eller er det noen annen grunn? Kommer stort sett bedre ut og er noe vi bør fronte. Ta vare på kvaliteten av matjorda. Men er det vår sak?
- Langsiktig mål: enig i det som står, men synes vi skal ha like detaljert som på de andre temaene, og dermed legge til at produksjonen skal styrke biologisk mangfold, verne om matjord, og også ha med miljøgiftperspektivet. Vise at vi er bevisste rundt disse tingene også.
- Bærekraftige matproduksjonssystemer, kanskje vi kan åpne for mer samarbeid med landbruksorganisasjoner - være den miljøorg som knytter dette mer sammen? Strekke ut en hånd, bli bedre på samarbeid. Sender inn forslag på dette.
- Mål og globalt perspektiv – i kommunen snakker de om å utnytte arealer/blant annet urbant landbruk- noe å jobbe med?

Investeringer:

- Veldig viktig å videreføre arbeid opp mot kommunale pensjonskasser – her får vi gjennomslag!
- Spennende punkt, går utover det mange andre miljøorg jobber med, internasjonalt perspektiv
- Viktig å være fantasifull og kreativ - større visjoner og trekke inn verdier og holdningskampanjer?
- Oljefondet og unotert infrastruktur – bruke noe av overskuddet til å investere i annen infrastruktur og andre miljøtiltak - tenke bredere
- Konfliktpunkter på utbygging av fornybar kraft vs naturvern

Organisasjon:

- Fint at det med sterk og samlet miljøbevegelse er med, styrke samarbeid og allianser. Tenke det enda videre enn miljøbevegelse - f eks landbruksorganisasjoner. Synliggjøre.
- På lokalt nivå blir det fort litt mer konkurranse enn på sentralt nivå. Sett standarden for samarbeid og å styrke hverandre
- Utfylle hverandre best mulig – ikke ha for like profiler, men samtidig ikke motarbeide hverandre. Ideologisk kan vi stå fra hverandre, men ikke motarbeide hverandre.

Innspill på høringsmøtet med representanter fra lokallagene: Berge, Levanger, Trondheim Studentlag og Trondheim.

- Livskvalitet
- Hva vil vi med oppdrett?
- Kan strategien konkretisere mer lokallagsnivået?
- Andre problemer fra oppdrettsnæringen?
- Hva kan lokallagene forvente av HK?
- Mer plast (inn i strategien)
- Andre problemer i oppdrettsnæringen også inkludert?
- Flere ansatte lokalt
- Mer systemkritikk

Sogndal

Transport

Savner reiseliv/ transport i strategien. Mener det er mange gode grunner til å ta det med: turisme er verdens raskest voksende næring, men få tør å ta tak i problemet med selve reisen. Selve reisen er knapt nok problematisert i siste St.meld om reiseliv, der påpekes det at reisen med flytog fra Oslo til Gardermoen er blant verdens mest klimavennlige, uten at flytrafikken diskuteres. Mer miljøvennlig fuel har liten effekt da det samlede utslippet fra fly stadig stiger pga flere gjennomførte reiser. Vet folk flest dette? Samme St.meld nevner ordet 'klima' 17 ganger og 'vekst' 94 ganger. Videre skriver de: «Globalt diskuteres det hvorvidt transport skal og kan inkluderes i en vurdering av reiselivets bærekraft.» Bærekraftig reiseliv får stadig mer oppmerksomhet i media, og dette mener jeg FiVH bør henge seg på. Særlig viktig mtp 'vesentlighet' – dette er virkelig et tiltak som monner!

Vi ønsker også at FiVH skal ha fokus på jobbreiser – store statlige organisasjoner gjennomgår sammenslåinger og flere blir det. Dette fører til økt reising i landet. NTNU og Høgskulen på Vestlandet er eksempler. Jobbreiser 'måles' som regel ikke i pris pr billett, men i timer brukt. Det rynkes på nesen om man vil reise saktere, men å bruke flere tusen på flybilletter er i stor grad akseptert. Hvordan kan FiVH utfordre dette?

Organisasjon

behov for noe materiell for sårbare lokallag

Robert Stenersen (Sandefjord)

Tekstil

Mattilsynet har hatt smilefjesordningen sin siden 2016, hadde dette også fungert for kleskjedene?, ved å f.eks gå inn for å opprette et egen gruppe eller organisasjon, gjerne statlig, som går rundt til klesbutikker og kjeder å henger opp lignende bevis på bakgrunn av f.eks arbeidsrettigheter til den og den kleskjeden?

Organisasjon

Mål om antall medlemmer er sikkert fint og det er veldig moro at mange støtter oss, men det kan kanskje bli litt som med naturistforbundet, med få medlemmer på et nasjonalt nivå, men likevel er det kanskje halvparten av Norges befolkning som kler av seg helt på ferie, hytta osv når de skal bade eller sole seg...hvorfør betale for å være medlem på en måte når man likevel kan gjøre ting for miljøet gratis?

Det med at medlemsinntekter også skal vokse smelter på en måte litt sammen med det over, og en optimal framtid anser jeg som en pengeløs framtid, og vi av alle bør ha framtiden i tankene og i visjonen vår. Jeg føler på en måte at et langsiktig mål for oss bør være å ha dette litt i bakhodet. I tillegg er det noe som bekymrer meg med dette "jaget" etter nye medlemmer (ikke bare hos oss, men også andre organisasjoner) og spesielt dette med å prøve å fiske større summer ut av eksisterende medlemmer, verving av nye fra eksisterende medlemmer eller gateverving. Jeg føler det blir et lite press fra en organisasjon som JEG anser som et åpent, varmt og inkluderende samfunn. Vi er basert på frivillighet og ønsker å framstå solidarisk, så på en måte bør vi være en mer åpen

organisasjon kanskje?, og finnes det ikke organisasjoner i dag som får økonomisk støtte utifra antall medlemmer de har?

Mat – økologisk

Samarbeid med andre, dette kan være lurt av oss å gjøre, noen tanker jeg har gjort rundt det er f.eks Debio, Oikos, meierier, kjøttprodusenter og sjokoladeprodusenter for å påvirke dem til å satse mer økologisk?, samarbeid om vern av jordbruk og få de til å gi økonomisk støtte for økt økologisk produksjon?, siden det visstnok koster mer å være øko-bonde, men det burde bli mer attraktivt blant norske bønder...se bare hva som skjedde med elbil-salget her i landet når staten ga alle de fordelene.

Tine har jo i dag bl.a økologisk melk og fløte, med bilder av forhåpentligvis glade kuer og gode ord om dette, tenk bare på hva Freia kan gjøre om de reklamerer for det samme på de gule pakningene deres, at det ikke bare er Freia Premium som er økologisk, men kanskje også to store symboler på Norge, Melkesjokoladen og Kvikk-lunsjen.

Etiske investeringer

Utvide etisk guide til å også gjelde forsikringsselskap

Natanael Waage i Oslolaget

Metode

forbruk

jeg biter meg merke i at det ser ut som mesteparten av fokuset synes å være på å få satt ut i livet bestemte politiske vedtak. Det er selvsagt viktig å sørge for at disse blir satt ut i livet. Men samtidig er det også andre viktige aspekter som lett glemmes, hvis man blir for ensidig i fokuset på politiske vedtak, også aspekter som indirekte faktisk kan gjøre det lettere å få gjennomført politiske vedtak. Et slikt aspekt som jeg skulle likt å se et større fokus på, er folks holdninger, både blant «vanlige» folk og politikere og det som skaper disse holdningene. En måte å sette dette fokuset ut i livet på kan være gjennom holdningskampanjer, men kanskje vel så interessant kan det være å rette fokuset mot måter holdninger vi må kjempe mot skapes. Og av alle de måtene disse holdningen skapes, tenker jeg at reklame nok er den aller viktigste å rette fokus mot. En av de største motstanderne til FIVH er selve "bruk og kast"-mentaliteten som er så utbredt i samfunnet og reklame har spilt en viktig rolle både i å skape kjøpepress og andre holdninger og strukturer som har vært med å skape og styrke denne mentaliteten. Reklamekritikk og gjerne også kampanjer som er rettet mot reklame (enten generelt eller spesielle typer reklame) mener jeg derfor er et område som i langt større grad bør tas med i FIVHs strategier, taktikk og fokusområder enn det blir i dag. Moderne reklame ble jo i stor grad utviklet for å få folk til å kjøpe og forbruke mer og å punkt om reklamekritikk og konkrete kampanjer mot reklame (enten generelt eller bestemte reklamer og reklamekampanjer) tenker jeg burde passe som hånd i hanske for satsningsområdet redusert forbruk og bærekraftig produksjon. Men jeg tenker også at et større fokus på reklamekritikk kan være nyttig i det hele tatt, siden reklamen i så stor grad er med på å forme folks holdninger.

Profil

Jeg vil også si at jeg tenker det vil være en stor fordel for FIVH om vi har en profil som ikke ligner for mye på andre miljøorganisasjoner. Både slik at det er lettere for interesserte å se hva som gjør FIVH unike og slik trekke til seg et større spekter av medlemmer og fordi at det at hver miljøvernorganisasjon har profiler som skiller seg fra hverandre, utfyller de også hverandre bedre. Samtidig er det også viktig å sørge for å ha et godt samarbeid med andre miljøorganisasjoner i saker hvor vi ikke er prinsipielt uenige med dem og gjerne også at vi er flinke til å pleie kontakt med dem. Men det er en god ting om forskjellige miljøorganisasjoner har forskjellige sterke sider, så kan vi lettere trekke veksler på hverandre når det virkelig gjelder. Begge disse momentene tenker jeg at vil være viktig å ta med seg videre i det videre arbeidet med strategiplanen.

Visjon

Jeg hadde også likt å se et større fokus på de store linjene og mer fokus på visjoner, holdninger og tanker om "det gode liv" enn det som står i dokumentet. I innledningen trekkes både å ha en visjon og å være en tydelig stemme i store spørsmål som viktig og også hvordan noen motiveres mer av store visjoner enn av konkrete aktiviteter og oppnåelig mål. I hva som konkret nevnes i utkastet, virker det imidlertid som om det er ganske få spor av visjoner, spesielt av det store slaget, utenom det å få politisk gjennomslag for det som står i planen. Jeg savner litt større vyer og visjoner i planen og i hvert fall at den presenteres på en måte som gir mer rom for også de store vyene og visjonene. At man kan gå mer inn på hvorfor disse forskjellige sakene er viktige, hvilke prinsipper som er i spill og forholdet mellom dem og hvilket samfunn vi ønsker å ha. Ikke bare det, selvsagt, men mer plass til det enn det er nå. Og jeg mener det er fint om FIVH kan bruke mer tid på å snakke om dette også utad. Det er jo lett for miljøvernorganisasjoner å bli betraktet som dommedagsprofeter, men hvis FIVH bruker mer tid på å fortelle hvorfor vi mener det vil være bra for samfunnet og mennesker om tiltakene vi foreslår blir en virkelighet og samfunnet blir nærmere slik vi ønsker det, kan vi kanskje også lettere skape positive holdninger til oss og våre saker hos flere mennesker. «Å redde verden fra undergangen» kan nok være en effektiv motivasjon for å finne støtte hos en del mennesker, men for mange tror jeg nok det å fokusere på de gode tingene (i seg selv) som det å støtte opp under våre saker kan føre med seg, kan gi bedre motivasjon for å engasjere seg.

Livskvalitet

I tilknytning til det savner jeg at livskvalitet nevnes. Da FIVH startet var det en av de tre bærebjelkene for organisasjonen, men i dag synes det å nevnes svært sjelden. Livskvalitet kan knyttes opp til både miljø og fordeling og ved å knytte dem opp til disse styrker man også «hvorfor-et» for at man skal engasjere seg i disse sakene. Som f. eks at det å ha et miljøvennlig samfunn skaper et samfunn hvor folk har høyere livskvalitet, altså er lykkeligere og på samme måte med bedre fordeling av ressursene. Slik kan man skape mer engasjement for disse temaene og kan også gjøre FIVH mer attraktivt for de som er mer interessert i de store visjonene og/eller de store spørsmålene enn konkrete aktiviteter. Og det trenger ikke nødvendigvis å være eget satsningsområde, men å få det inn som perspektiv i de forskjellige satsningsområdene og i arbeidet generelt, tror jeg vil styrke både FIVH generelt og arbeidet med hvert enkelt satsningsområde

Moss lokallag

Livsstil

Grønn, enkel livsstil. Vise de positive sidene ved å leve mer miljøvennlig. Mer fritid framfor å jobbe mer, gleden ved et enklere liv, peke på alternativer, vise eksempler innen jobb, bolig, transport, ferie, forbruk, fritid osv.

Systemkritikk

Ta de store debattene om kapitalisme, vekst, grønn makt, rettferdig fordeling osv.

Levanger Lokallag

Systemkritikk

Vi ønsker et tydeligere økonomisk alternativ til kapitalismen slik vi kjenner den. Sirkulær økonomi er nevnt i strategien, men vi ønsker konkrete forslag for hvordan man skal nå dette dersom det er noe FVIH jobber mot. Vi ønsker også en utredning i forhold til andre alternativer til en bærekraftig økonomisk modell med tanke på den norske velferdsstaten. Hvordan kan denne opprettholdes til tross for et redusert forbruk? Vi synes dette ble litt for vagt i strategien og kjenner behovet for å kunne tilby bedre alternativer, dersom vi skal få gjennomslag for de andre målene i forhold til økonomi og bli tatt seriøst av politiske aktører.

Organisasjon

Vi ønsker oss mer kunnskap og bedre opplæring, men dette må ikke nødvendigvis komme fra HK. Dette kan være en fin innfallsvinkel med tanke på samarbeid på tvers av lokallagene. Her kan vi bruke de ressursene som finnes i lokallagene rundt om i nærområdet. Vi setter stor pris på at dette er et fokus-område og ønsker å legge vekt på viktigheten av dette i likhet med utvidede stillinger i lokallagene. Flere stillinger lokalt!

Lars Vatnaland, fra Oslolaget

Jeg/vi savner mer fokus på de bakenforliggende årsakene til miljø- og solidaritetsproblemene (markedsøkonomi, reklame) samt på livskvalitet som sentralt «nav» for FIVHs arbeid. Jeg har også påpekt at kriteriene for valg av satsingsområder blir for konserverende ved at FIVHs eksisterende kunnskap om en sak tillegges vekt i valg av hvilke saker man skal skaffe mer kunnskap om.

Nye aspekter jeg vil trekke frem er at jeg savner omtale av direktepåvirkning av beslutningstakere (god gammeldags lobbyvirksomhet), samt strategisk bruk av media i kapittel 2. Jeg mener at vi ikke kan/bør omtale hvilke saker som kan være aktuelle kandidater for dette, men at virkemidlene bør omtales i en strategi.

Oslo studentlag

- Tettere samarbeid med kommunene angående leie, deling, gjenbruk
- Mer om plast
- Større fokus på å prøve å redusere kjøttforbruket i Norge
- Et organisatorisk mål om å være enda mer tilstede i den offentlige debatten?
- Systemkritikk bør tydeligere fram

Kristin Føyn Føyn, fra Oslolaget

Bærekraftig mat

Angående det langsiktige målet for satsningsområdet: Bærekraftig mat i et globalt perspektiv: Her savner jeg et like helhetlig og omfattende perspektiv som på satsingsområdet for redusert forbruk. Foreslår at vi legger til følgende punkter: biologisk mangfold, vern og jordbygging, og/evt. miljøgift.

Produksjonen styrker biologisk mangfold mer enn den ødelegger, verner om matjorda og bygger opp fruktbar jord, (heller enn å være årsak til erosjon og forringelse av jordkvalitet). (og tar miljøgifter ut av naturen heller enn å forgifte).

Viktig at vi har med disse punktene under den langsiktige målsettinga selv om vi ikke jobber konkret med dette i perioden. Viser at vi er klar over situasjonen og har det med oss. Vi kan med fordel også på lang sikt tenke at vi skal være den miljøorganisasjonen som i større grad strekker ut hånda til landbruksorganisasjonene. På samme måte som vi har tatt på oss rollen som forsvarer av etisk klesproduksjon og har gode samarbeidspartnere her, kan vi også bygge organisasjonen på lang sikt til å skape gode samarbeidsforhold til norske landbruksorganisasjoner. Tradisjonelt sett har det vært lite kommunikasjon mellom miljø og landbruk, men internt jobber de mye med miljø, og jeg tror det kan være strategisk lurt, og ikke minst veldig viktig (og på tide) at vi begynner å snakke mer med disse. Særlig også fordi vi i fivh har hatt en tendens til å overforenkle matproduksjon til å handle kun om tall og klimagassutslipp, noe som ikke har bidratt positivt til dette forholdet. Vi må jobbe mot en mer helhetlig tilnærming som også favner om produksjonsmetode og form, med særlig fokus på jordkvalitet og biologisk mangfold (i, så vel som utenom, produksjon). Stikkord: allsidig småskala drift. Mitt forslag: se særlig til det som skjer innenfor agroøkologimiljøet, jordkarbonprosjekter og regenerativt landbruk.

Trondheim Lokallag

Organisasjon

Det er en god strategi for fivh, men den er mest relevant for hovedkontoret (korleis det skal jobbe og korleis det skal forholde seg til lokallaga). Med litt endringar kan den i større grad vere ein strategi for både hovedkontor og lokallag, ved å synleggjere at hovedkontor og lokallag både jobber med ulike saker, og benytter ulike metoder. Samt at den konkretiserer tydeligare korleis hovedkontoret kan bidra til sterkare lokallag som oppnår resultat lokalt, og kanskje spesielt kva lokallaga kan forvente av hovedkontoret.

Trenger eit eige oppklarende punkt som synleggjer at hovedkontor og lokallag både jobber med ulike saker, og benytter ulike metodar – og at det er både greit og positivt for organisasjonen med to ulike nivå av synlegheit og saksoppløysing.

Det er enklare for folk å engasjere seg i lokale saker enn nasjonale/internasjonale saker. Korleis kan det i større grad støtte lokallag sitt arbeid med lokale saker?

Er ein del av aktivitetane i kampanjane for aksjonsprega og kanskje retta meir mot unge folk? Mangler det eit alternativ for dei som er meir faglig/politisk innretta? Kanskje det kunne vert utarbeida ein handlingsplan for ein lokal vinkling (som ikkje kun er demonstrasjon eller fb-aksjon). F.eks Kampanjer på Ikea og Kid. – Kanskje man kunne fått 'oppskrift' på å ta kontakt med innkjøpsordning for f.eks uniformer, i din kommune. Eller krav til lokalpolitikarar. Eller hovedkontoret kunne kjøpt rettigheter til ein god film på temaet som kunne blitt vist på filmkveld.

Tilleggsforslag under sterke lokallag: «Hovedkontoret skal prioritere å legge til rette for lokallagene sin egenutvikling og lokalt prosjektsarbeid og det skal lages klare organisatoriske retningslinjer for avtaler med samarbeidspartnere og prosjektstillinger. Hovedkontoret skal vise frem arbeidet som blir gjort ulike steder i landet i både interne og eksterne kanaler.»

Noko av det vi kommenterer kom tyrdeligare fram i powerpointen til Steinar under høringsmøtet, kan dette tas med her? «Styrking av lokallag: bedre, mer strømlinjeformet opplæring, digital ressursbank. Geografisk samarbeid. Prosjektarbeid og hverdagsmiljø – der det er hensiktsmessig». Vårt inntrykk er at svært mange av dei som blir aktive i fivh har stor kunnskap frå før, mange og med relevant utdanning/jobb. I dag er det i tillegg enkelt å lese seg til kunnskap på nett, bøker, foredrag osv. Vi føler at det ville vert ein riktigare prioritering å styrke lokallaga med stillingar (faste eller prosjekt). Det som er foreslått her vil uansett kreve fleire ansatte/større stillingar sentralt. Desse midla burde da heller brukes på større stillingar knytta til lokalt organisasjonsarbeid (ikkje verving) eller prosjektarbeid. Vår erfaring er at lokallaget står sterkare med ein 20% ved at kapasiteten til dei frivillige blir større, og jo meir prosenten blir heva, jo meir vil lokallaget bli sterkare, meir robust og oppnå større resultat. I tillegg bør materiale, rapporter, kilder og lister ressurspersoner gjøres meir tilgjengelig for lokallagene, slik at de meir effektivt kan benytte seg av dette i arbeidet sitt og meir tid frigjøres til gjennomføring)

Endringsmetode

Vi føler at det er tid for å øke fokuset på koblingen mellom små endringer i hverdagen og større strukturelle endringer. Handlingsendring før holdningsendring passa godt for fem år siden, men tidene har endra seg og folk er modne for å dra større linjer. Våre nye styremedlemmer blei spurt om kva inntrykk dei hadde av fivh – og svarte grøn forbruksguide, og at systemkritikk ikkje var tydelig. Det treng ikkje vere store greiene, men f.eks ein setning som kan vere eit vedheng i alle saker – ein positiv setning som binder alt sammen. – à la «Men husk- det aller viktigste er å redusere forbruket ditt»)

Plast

Med den enorme utfordringen plast er, bør det nevnes spesifikt under satsningsområdet: Redusert forbruk og bærekraftig produksjon. Det mangler ei stemme som taler om fleirbruk i debatten, og den bør fivh ta. Under mål, er det derfor positivt at dette blir nevnt.

Mat

Burde det nevnes lokale miljøproblem i forhold til oppdrettsnæring. Hovedkontoret kjem kanskje ikkje til å fokusere spesifikt på det, men dei lokallaga som kjem til å arbeide med satsningssaken kjem garantert til å berøre dette, og då er det hold for at det kan nevnes i strategien

Innlandet lokallag

Forbruk

Jeg har jobbet som håndverker, litt mindre nå og har brukt en del småverktøy oppigjennom årene og gremmes over utviklingen. Det lages så mye elendig verktøy og forbruksdeler som slites fort og ikke lagervare. «Maskin forretninger blir mer og mer en godte butikk på lik linje med bensinstasjoner hvor du før fikk hjelp til bilen men ikke nå lengre» Det blir derfor billigere å kjøpe på Chlas Olson/ Biltema o.l. til korttidsforbruk. Dyre slipepapir detter av før de er slitt....pga dårlig feste og skiver

Vi lager hvitevarer som ryker rett etter garantidato. Det viser det seg at fabrikken monterer ett eller annet for at det skal skje. Teknologien tilsier de skal være bedre nå men hvitevarer før i tiden varte jo i 30 -40 år, var så å si uslitelig. Det er ikke tvil om hvilke krefter som rår.....Vi kan ikke bare sette fokus på forbrukerne og deres vilje.

Viktig å rette søkelyset på småhåndverksbedrifter som må ha bedre forutsetninger skattemessig og moms betingelser samt enklere regnskap. Moms og regnskapsgrensa bør være på 300.000,- Da kan vi få tilbake en del enkeltmannsforetak på plass igjen. Det er horribelt at små håndverks utsalgssteder skal ha dyre kassaapparater og dyre regnskapsførere. Kravene var allerede en hemske tidligere og nå har det strammet seg til enda mer.

Plast bør mer inn, spesielt mikroplast.

Lokallag

Angående verving så hadde det vært fint med samme info/ kursing som til de dere sender ut hver sommer. Lage en liten vervehåndbok f.eks. til lokallagene.

Ås lokallag

Vi er opptatt av korte verdikjeder og lokale grønnsaker, som jeg ikke så i utkastet.